

τῆς Ρωσσίας. Τόσον ὀλίγον τρώντι εἶχε καταντήσειν ἐσχάτως, ὥστε ἐπληρόντο ἐβδομήκοντα ἕως ὀγδοήκοντα γρόσια τὴν ὁκάν.

Περὶ τοῦ μάννα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης λέγεται, «Ἄφοῦ τὸ στρώμα τῆς δρόσου ἀνέβη, ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἐρήμου ἦτο πρᾶγμα τι μικρὸν καὶ στρογγύλον, ὡς μικρὰ χάλαζα, ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἦτον ὅμοιον μὲ τὸν σπόρον τοῦ κοριάνδρου, λευκόν· καὶ ἡ γεῦσις αὐτοῦ ὡς πλακούντιον μὲ μέλι. Καὶ ὁ λαὸς ἐσύναζεν αὐτὸ καὶ τὸ ἤλεθον εἰς τὸν μύλον, ἢ τὸ ἐκοπάνιζον εἰς τὸ ἰγδίον, καὶ τὸ ἔψηνον εἰς τὴν χύτραν, καὶ ἔκαμον πῆττας ἀπὸ αὐτοῦ· καὶ ἦτο κατὰ τὴν γεῦσιν ὡς ἐλαιόπηττα. Καὶ ὅτε κατέβαιναν ἡ δρόσος εἰς τὸ στρατόπεδον τὴν νύκτα, ἐπίπτε τοῦ μάννα ἐπ' αὐτῆς.» Ἀφ' ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα οὐδὲν ἀρμόζει εἰς τὸ σημερινὸν μάννα. Καὶ ἂν ἡμπόρει δὲ ν' ἀποδειχθῆ ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ, ἢ προμήθεια τόσον ἀφθόου ποσότητος, ὥστε νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὴν καθημερινὴν ἀνάλωσιν δύο ἑκατομμυρίων λαοῦ, ἤθελεν εἶσθαι οὐχ ἦττον θαῦμα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ.

ΔΕΝ ἀνοῦμαι, λέγει ὁ Μίλτων, ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐπαγρυπνῶμεν εἰς τὴν διαγωγὴν τῶν βιβλίων, ὡς ἐπαγρυπνοῦμεν εἰς τὴν τῶν ἀνθρώπων· καὶ κατ' αὐτὴν, νὰ περιορίζωμεν, φυλακάνωμεν, καὶ παιδεύωμεν αὐτὰ, ὡς τοὺς κακούργους· διότι τὰ βιβλία δὲν εἶναι ἄψυχα· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἔχουσι μεγίστην δύναμιν, ἔχουσι τὴν ἐνεργητικότητά τῆς ψυχῆς, ἣτις αὐτὰ παρήγαγε· μάλιστα δὲ, διατηροῦσιν, ὡς ἐν φιάλῃ, τὴν καθαρωτάτην καὶ ἰσχυροτάτην οὐσίαν τοῦ νοῦς, ἐξ οὗ ἐγεννήθησαν. Γνωρίζω ὅτι εἶναι τόσον ζωηρὰ καὶ γόνιμα, ὅσον οἱ ὀδόντες τοῦ μυθώδους ἐκεῖνου δράκοντος· σπειρόμενα δὲ τῆδε κάκῃσε, ἐνδεχόμενον καὶ ἄνδρας ἐνόπλους νὰ ἀναδώσωσι. Καὶ ὅμως, ἐξ ἄλλου μέρους, τὸ νὰ θανατώσῃ τις καλὸν βιβλίον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ θανατώσῃ ἄνθρωπον· ὁ φονεύων ἄνθρωπον φονεύει λογικὸν πλάσμα, εἰκόνα Θεοῦ· ἀλλ' ὁ ἐξολοθρευὼν καλὸν βιβλίον, φονεύει αὐτὸν τὸν ὀρθὸν λόγον, φονεύει τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τρόπον τινὰ, ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. Πλείστοι ἄνθρωποι ζῶσιν ἄχθη ἀρούρης· ἀλλὰ τὸ καλὸν βιβλίον εἶναι τὸ πολὺτιμον ζωτικὸν αἷμα περιουστάτου ἀνδρός, βαλσαμωμένον καὶ ἀποταμιευμένον, ὥστε νὰ γένη, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Λογγίνου, «τοῦ ἰδίου βίου καὶ χρόνου ὑπερήμερον.» Ἀληθεῖς μὲν ὅτι ζωὴ ἀφαιρεθεῖσα εἶναι τῶν ἀδυνάτων ν' ἀποδοθῆ· ἀλλ' ἴσως αὐτῆς ἡ ἀπώλεια δὲν ἐπέφερε μεγάλην τινὰ ζημίαν εἰς τὸν κόσμον· καὶ ἀποβληθεῖσαν ὅμως ἡ ἀπολεσθεῖσαν ἀλήθειαν αἰῶνες πολλάκις δὲν ἀρκοῦν ν' ἀντικαταστήσωσιν, ἐνῷ δι' ἑλλειψιν αὐτῆς ὀλοκλήρα ἔθνη πάσχουσιν. Ἀπαιτεῖται ἄρα μεγίστη σκέψις περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ καταδιώκομεν τοὺς ζῶντας ἀγῶνας τῶν δημοσιογράφων, περὶ τοῦ πῶς σβύνομεν τὴν λογικὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν διατετηρημένην καὶ ἀποταμιευμένην εἰς

βιβλία· ἐπειδὴ βλέπομεν ὅτι ἐμπορεῖ οὕτω νὰ γένη εἶδος φόνου, ἐνίοτε μαρτύριον, καὶ, ἂν ἐκταθῆ εἰς ὅλα τὰ ἀντίτυπα, εἶδος γενικῆς σφαγῆς, συνισταμένης ὅχι εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς στοιχειώδους ζωῆς, ἀλλὰ τῆς αἰθερίου καὶ λεπτῆς οὐσίας, τῆς πνοῆς αὐτῆς τοῦ ὀρθοῦ λόγου· εἰς φόνον ἀθανασίας μᾶλλον παρὰ ζωῆς.

Ο ΑΣΧΗΜΟΣ ΠΟΥΣ.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ τις γέρων εἶχε μάθειν ἐκ πείρας, ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγῃ ἀνθρώπους κακῆς διαθέσεως. Μετεχειρίζετο δὲ ὡς γνώρισμα τῆς ψυχῆς ἐκάστου τοὺς ἑαυτοῦ πόδας, ἐξ ὧν ὁ μὲν ἦτον ὠραιότατος, ὁ δὲ στρεβλός καὶ δύσμορφος. Ἄν ξένος τις κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν ἐθεώρει τὸν ἄσχημον πόδα του μᾶλλον παρὰ τὸν ὠραῖον, ἔμβαιεν εἰς ὑποψίαν· ἀλλ' ἂν προσέτι ὠμίλει περὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε περὶ τοῦ ὠραίου ποδός, ὁ φιλόσοφος ἔκρινε τοῦτο ἀποχρώντα λόγον ὥστε νὰ παύσῃ πᾶσαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου σχέσιν. Ἐκαστος μὲν δὲν ἔχει τὸ δίδουν τοῦτο ἐργαλεῖον· ἀλλ' ἕκαστος, μὲ μικρὰν προσοχὴν, δύναται νὰ παρατηρήσῃ σημεῖα τῆς μεμπτικῆς ταυτῆς, μεμφιμοῖρου διαθέσεως, καὶ νὰ κάμῃ παρομοίως ἀπόφασιν ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τὰς σχέσεις τῶν μ' αὐτὴν μεμιασμένων. Συμβουλεύω λοιπὸν τοὺς φιλαίτους, δυσαρέσκους, καὶ δυστυχεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους, ἂν ἐπιθυμῶσι τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου, ὡς καὶ τὴν ἰδίαν των εὐδαιμονίαν, νὰ μὴ κυττάζωσι τὸν ἄσχημον πόδα. —ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

Η ΑΥΡΙΟΝ.—Ποῖος δύναται νὰ εἴπῃ πόσον περιλαμβάνεται εἰς τὴν φράσιν ταύτην; Μολονότι ἀναμείσον αὐτῆς καὶ ἡμῶν ὀλίγα ὄραι μεσολαβοῦσι,---μολονότι ταχέως θέλει ἀρχίσει τὸν δρόμον τῆς,---ποῖος μ' ὄλον τοῦτο ἐμπορεῖ νὰ προεἴπῃ τί μέλλει γενέσθαι εἰς τὸ διάστημα αὐτῆς,---τίς οἶδε τί τέξεται ἡ ἐπιούσα;

Αὔριον! Οἱ εὐθυμοὶ ἐνδέχεται νὰ σκυθρωπάσωσιν. Οἱ νῦν τὸ στάδιον τῆς ἡδονῆς διατρέχοντες, μὲ χρυσᾶς ἐλπίδας πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐνδέχεται νὰ ὑποπέσωσιν εἰς πικρὰς λύπας. Ἡ εὐτυχία ἐνδέχεται νὰ μεταβληθῆ εἰς δυστυχίαν.

Οἱ νῦν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐνδέχεται νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν κοιλάδα. Ἡ ῥοδόχροος ἐκεῖνη παρεῖα ἐνδέχεται νὰ ὠχρίασῃ---τὸ σταθερὸν βῆμα νὰ τρέμῃ. Ἐνδέχεται νὰ ἡμεθα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ θανάτου.

Αὔριον! Ἴσως μεταβῆλῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὸν δρόμον τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἴσως σχηματίσῃ νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ζωὴν μας. Ὅσα φοβοῦμεθα ἴσως δὲν πραγματοποιηθῶσιν.

Αὔριον! μακρὰν ἢ ἀνησυχία! Ἄς ἐπιστηριζώμεθα εἰς τὴν Πρόνοιαν. Ὑπάρχει ὄν, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὀποίου ἡ χθὲς, ἡ σήμερον, καὶ ἡ αὔριον εὐδολως διαφέρουσιν· ὑπάρχει ὄν, δυνάμενον νὰ διαθέσῃ ἅπαντα πρὸς ἡμέτερον ὄφελος.

Αἱ βαρομετρικαὶ παρατηρήσεις τοῦ Ἰππότου Δαβίδ Wilkie. Ἄγγλου τεχνίτου, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ μὲν Νεκρὰ Θάλασσα εἶναι 1199 πόδας ὑποκάτω τῆς Μεσογείου, ἡ δὲ πόλις Ἱερουσαλήμ 2282 πόδας ὑπεράνω τῆς Μεσογείου.